

Peuters

Lief maar ook wel eens lastig

Peuters: Lief maar ook wel eens lastig

Peuters zijn ondernemend en nieuwsgierig. Ze willen alles weten en ze willen alles zelf doen. En als ze iets niet willen, zeggen ze “NEE!”. Ze kunnen ook driftig worden als ze hun zin niet krijgen en ze kunnen erg koppig zijn.

Peuters luisteren niet altijd. Soms kun je wel tien keer zeggen “Mag niet!”... maar even later doen ze het toch!

Bijna alle ouders hebben vragen over de ontwikkeling van hun peuter en over de manier waarop die zich gedraagt.

Deze folder geeft een paar tips voor het omgaan met koppigheid en drift.

Peuters zijn nieuwsgierig en ondernemend. Ze zijn de hele tijd op onderzoek uit en ze zitten overal aan met hun handjes. Ook al horen ze steeds “Mag niet!”, want dat dringt nog niet echt tot hen door.

Peuters doen dingen spontaan, zonder erbij na te denken. Ze kunnen nog niet goed gehoorzamen, daar hebben ze nog niet genoeg verstand voor.

Om te weten of iets goed of fout is, moet je een geweten hebben. Peuters hebben dat nog niet. Voor hen zijn de ouders het geweten. Pas in de kleutertijd begint een kind zelf te begrijpen waarom iets wel of niet mag. Zo ontstaat er een geweten en zo krijgt het kind zelf een rem om geen dingen te doen die niet mogen.

Een peuter moet nog leren wat mag en wat niet mag. Je kunt hem daarbij helpen door het volgende te doen:

Regels vaak herhalen

Peuters vergeten nog snel. Daarom moet je vaak opnieuw zeggen wat je wilt.

Duidelijk zeggen wat wel mag

Peuters leren het meest van duidelijke aanwijzingen. Een peuter die steeds “Nee!” te horen krijgt en “Niet doen!” en “Mag niet!”, die leert misschien wel iets af, maar die leert niet hoe het dan wel moet. Geef een peuter daarom steeds kleine opdrachtjes, bijvoorbeeld: “Kom maar helpen met opruimen.” En geef altijd aan wat wel mag: “Je mag niet op het behang kleuren, maar wel op het papier.”

Goed gedrag belonen

Als een peuter iets goed doet, laat hem dat dan merken, bijvoorbeeld door een kusje of een aai over de bol. Zo merkt een kind dat het dingen goed doet en dat je dat waardeert.

Dichtbij praten

Als je een peuter van veraf iets toeroept, werkt dat vaak niet. De boodschap komt dan niet over. Een peuter kan namelijk niet luisteren naar stemmen die van ver komen. Peuters kunnen luisteren over evenveel meters als ze jaren oud zijn. Als ze 2 jaar zijn, kunnen ze luisteren op een afstand van 2 meter.

Als ze 3 zijn, is dat 3 meter. Pas als ze 5 jaar zijn geworden, kunnen kinderen ook over grotere afstanden luisteren, net als volwassenen.

Nee zeggen

Als ze een jaar of 2 zijn, gaan peuters “ik” zeggen en “nee”. De peuter ontdekt dan dat hij een eigen persoontje is en dat hij eigen wensen en ideeën heeft. Dit is een belangrijke periode waarin een kind een eigen wil en een eigen mening ontwikkelt.

Peuters moeten nog leren om rekening te houden met anderen. Als ze niet doen wat hun ouders willen en als ze op alles “nee” zeggen, dan doen ze dat niet expres om hun ouders dwars te zitten. Ze zijn alleen aan het onderzoeken tot hoever ze kunnen gaan.

Zelf doen

Als een peuter veel wil weten en veel dingen zelf wil doen, dan betekent dit dat hij veel wil leren. Het is voor hem een eerste stapje op weg naar zelfstandigheid.

Als een peuter iets kan, is dat goed voor zijn zelfvertrouwen. Hij is trots op alles wat hij leert. Als er iets niet lukt, wordt hij boos of koppig.

Een peuter moet nog leren omgaan met zijn eigen wil. Je kunt hem daarbij helpen door:

Regels zorgvuldig uit te kiezen

Peuters hebben veel moeite met regels of met dingen die niet mogen. Veel regels zijn er uit een soort gewoonte. Die zijn eigenlijk niet echt nodig. Ga eens na welke regels je echt belangrijk vindt. Houd daar dan wel zo veel mogelijk aan vast.

Grenzen te stellen

Als iets echt niet mag, trek dan een grens door duidelijk “Nee” te zeggen. Wijk daar niet van af en houd vast aan die grens. Voor peuters is het prettig als ouders de leiding houden. Dat geeft hen een gevoel van houvast en veiligheid.

Peuters te laten kiezen

Geef peuters de kans om hun wil te oefenen door ze te laten kiezen, als dat kan. Bijvoorbeeld: “Wil je je laarsjes of je schoenen aan?”. Soms is er geen tijd om de peuter te laten kiezen of is het voor hem te moeilijk. Vertel hem dan duidelijk dat er nu niets te kiezen valt.

Peuters tijd te geven

Peuters zijn vaak zo verdiept in hun spel, dat ze boos worden als je ze stoort. Waarschuw daarom ruim van tevoren als ze moeten stoppen, bijvoorbeeld: "Als de thee is opgedronken, gaan we boodschappen doen."

Driftbuien

Peuters hebben regelmatig een driftbui, vooral als iets niet lukt of niet mag. Ze worden dan overspoeld door hun eigen gevoelens. Hun verstand is nog niet zo ver ontwikkeld dat zij zich kunnen beheersen. Zij kunnen ook nog niet goed praten over hun boosheid, omdat ze nog niet genoeg woorden kennen.

Het ene kind heeft meer last van driftbuien dan het andere. En ook de heftigheid van een driftbui kan verschillen. Dit heeft te maken met het verschil in aard tussen kinderen.

Sommige kinderen kunnen zo driftig worden, dat ze buiten adem raken en dan blauw aanlopen. Dat ziet er angstig uit, maar het kan geen kwaad.

Een peuter moet nog leren hoe hij boos mag zijn. Je kunt hem daarbij helpen door:

Geen aandacht te schenken aan de driftbui

Laat de peuter even uitrazen. Een paar minuten is vaak al voldoende. Let wel op dat hij zich in zijn drift niet kan bezeren. Sommige driftige peuters vinden het prettig als je hen op schoot neemt of als je ze vasthoudt. Maar bij anderen werkt dit juist averechts.

Duidelijk vast te houden aan wat je wilt

Als je bang bent voor woede-uitbarstingen, geef je misschien te snel toe. Peuters kunnen dan hun driftbuien gaan gebruiken als middel om hun zin door te drijven. Boos worden of straffen helpt niet, want een driftig kind kan zijn gedrag niet meteen stopzetten. Gun daarom jezelf en je peuter even de tijd.

Te troosten

Na een driftbui voelen peuters én ouders zich vervelend. Je kunt op verschillende manieren samen op verhaal komen. Bijvoorbeeld door even te knuffelen of door over de gevoelens te praten: “Wat was jij boos! Gelukkig is het nu weer over”.

GGD Hollands Noorden

Jeugdgezondheidszorg

T 088-01 00 555

Let op: Belt u een 088-nummer vanaf een mobiele aansluiting, dan kunnen er hoge kosten aan verbonden zijn; max. € 0,30 per minuut. Dit is afhankelijk van uw provider en/of uw abonnement.

Meer informatie

Met vragen kunt u altijd terecht bij het consultatiebureauteam.

GGD Hollands Noorden

Hoofdkantoor

Hertog Aalbrechtweg 22

Alkmaar

Postadres

Postbus 9276

1800 GG Alkmaar

T 088-01 00 500

E info@ggdhn.nl

I www.ggdhn.nl

